

Datum

2018-04-20

Diariernr (åberopas)

A038.507/2018

Saknr

000

Er referens

Ju2017/09710/Å

Polismyndigheten

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av betänkandet **Beslag och husrannsakan - ett regelverk för dagens behov (SOU 2017:100)**

Polismyndigheten välkomnar de förändringar som föreslås i betänkandet med nedan angivna synpunkter.

Risk för begränsat användningsområde

Förslaget om undersökning på distans har uppenbara fördelar som är väl beskrivna i utredningen. Det finns dock en beaktansvärd risk för att användningsområdet för förslaget kan bli alltför begränsat i avsaknad av tydliga rättsliga förutsättningar för Polismyndighetens möjligheter att genom direktåtkomst bereda sig tillgång till information som är lagrad i en annan stat (eller vid s.k. loss of location). Svensk domstolspraxis på området är mycket sparsam och det är en öppen fråga om och när vägledande praxis kan skapas.

Nämnda osäkerhet kan förväntas ha en starkt negativ inverkan på Polismyndighetens förutsättningar att bedriva brottsutredningar. Enligt Polismyndigheten finns det mot angiven bakgrund skäl att överväga att inom ramen för aktuellt förslag om undersökning på distans även ange exempel på anknytningsmoment som kan anses grunda jurisdiktion. För att rättpraxis ska ha förutsättning att utvecklas så att osäkerheten klaras ut föreslås tydliga uttalanden i den kommande propositionen om vilka principer som bör iakttas vid bedömningen av frågan om på vilka premisser de brottsbekämpande myndigheterna har rätt att ta del av information som är lagrad i utlandet (eller vid s.k. loss of location). Det skulle tydliggöra användningsområdet för förslaget och även lägga grunden för en snabbare och mer enhetlig rättspraxis på området.

Sekretessfrågorna bör utredas ytterligare

Frågorna om det är lämpligt att de berörda informationsbärarna ska betraktas som allmänna handlingar och vilken sekretess som i så fall ska gälla för dessa behöver utredas ytterligare.

Polismyndigheten ifrågasätter slutsatsen att en regel om absolut sekretess inte skulle innebära någon tidsbesparing vad det gäller själva genomgången av

materialet (s. 713). Även om det finns rättspraxis som kan åberopas till stöd för att sekretessprövningen kan ske mer samlat när den gäller ett stort material bör det beaktas att också en sådan prövning kommer att ta avsevärd tid i anspråk. Det är en stor skillnad i tidsåtgång jämfört med vad som är fallet i en brottsutredning; där används ett analysverktyg som tar fram en bråkdel av hela datamediet. Ett sådant verktyg kan enligt Polismyndighetens mening inte användas vid en sekretessprövning, även om den sker samlat. För förståelse av den möjliga omfattningen kan en dator innehålla en terrabyte data vilket fullt utnyttjat kan motsvara 250 miljoner sidor ren text, 500 000 kamerafotografier, 2 års speltid av musikupptagningar eller 2 veckors filmupptagningar. Intresset för allmänheten bör generellt sett vara lågt beträffande den information som vi nu talar om.

Polismyndigheten anser att det är av vikt att grundlagsskyddet enligt 2 kap. regeringsformen kan upprätthållas genom att samtlig information i ett beslagttaget datamedium och dess spegelkopia omfattas av absolut sekretess. Datamediet kan då aldrig genomsökas av något annat skäl än det ändamål som ligger till grund för tvångsmedlet. Om uppgifterna inte kan skyddas genom absolut sekretess förordar Polismyndigheten en grundlagsändring genom exempelvis en ändring i 2 kap. 10 § TF så att beslagtagna datamedier och kopior av dem undantas från att vara allmänna handlingar.

Det är angeläget att nu berörda frågor kan klarläggas till undvikande av risken att enskilda befattningshavare av effektivitetsskäl undviker att kopiera material i utredningar som inte rör uppenbart grov brottslighet.

Övriga frågor

Polismyndigheten anser att det vid ett genomförande av de föreslagna reglerna om förstörande och underrättelse i 27 kap. 6 a, 6 b, 6 c och 8 a §§ RB krävs övergångsbestämmelser för att myndigheten ska ha utrymme att utforma och införa de system och den organisation som krävs för att kunna följa upp förekommande kopior. Under perioden då övergångsregler gäller behöver för speglingskopior i den forensiska verksamheten en regel om förstöring förslagsvis två år efter avslutad undersökning.

Förslaget till utformning av 27 kap. 6 b § RB avser, såsom Polismyndigheten uppfattar förslaget, även kopior av andra beslagtagna handlingar än datamedia vilket kan föra med sig att kopior som gjorts för exempelvis äkthetsundersökning av ett beslagttaget dokument även ska tas ut och förstöras. Följden skulle då bli att sammanhanget i ärendeakten skadas och att det inte längre går att följa handläggningen av ärendet.

Rikspolischefen Anders Thornberg har beslutat detta yttrande efter föredragning av juristen Pär Runemar. Juristen Tony Back har deltagit i den slutliga handläggningen.

2018-04-20

A038.507/2018

POLISMYNDIGHETEN

Anders Thornberg

Pär Runemar

Kopia till:

Justitiedepartementet, PO
Rikspolischefens kansli
Arbetsagarorganisationerna